

Національний університет
водного господарства
та природокористування

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Навчально-науковий інститут права
Кафедра спеціальних юридичних дисциплін

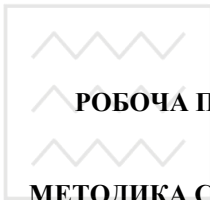
07-01-32

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк

«__» _____ 2018 р.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

**МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНИХ
ДОКУМЕНТІВ**

**METHODOLOGY OF COMPOSITION OF CIVIL-PROCEEDING
DOCUMENTS**

спеціальність 081 «Право»
Specialt 081 «Law»
(шифр і назва спеціальності)
(code and name of the specialty)

Рівне 2018

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика складання цивільно-процесуальних документів» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 081 «Право». Рівне: НУВГП, 2018. 19 с.

Розробник: Давидюк П.П., старший викладач кафедри спеціальних юридичних дисциплін

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри спеціальних юридичних дисциплін

Протокол № 02 від «09» жовтня 2018 року

Завідувач кафедри спеціальних юридичних дисциплін

В.І. Кафарський

Робочу програму схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 081 «Право»

Протокол № 02 від «19» жовтня 2018 р.

Голова науково-методичної комісії

проф. В.І. Цимбалюк

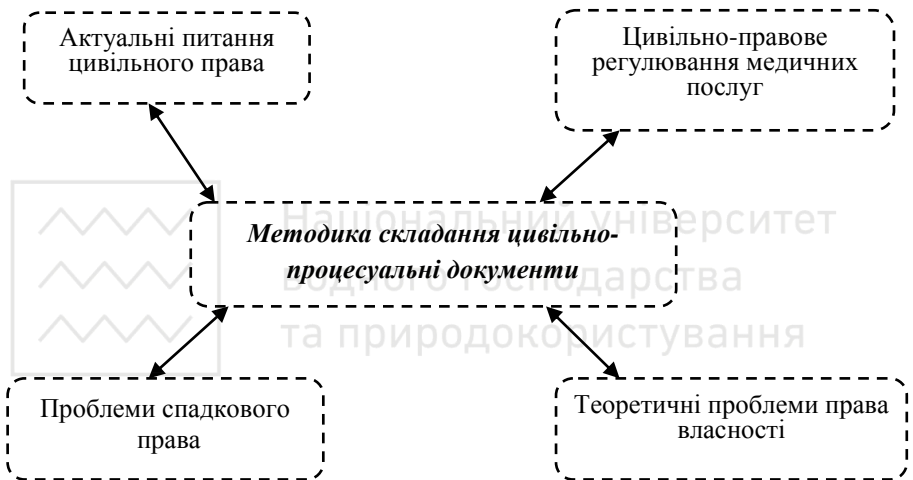
«_____» _____ 2018 р.

Вступ

З вивченням дисципліни «*Методика складання цивільно-процесуальних документів*» студент робить перший крок до професійного переосмислення вже набутих знань і отримує можливість під час вивчення дисциплін, розглядати їх під кутом зору майбутньої професії юриста. Вивчення цієї дисципліни допоможе студенту у майбутньому отримати належні знання з приводу актуальних питань цивільно-процесуальних документів на практиці.

Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни

Вимоги до знань та умінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України.

Анотація

Підготовка та складання цивільно-процесуальних документів має виключно важливе значення в діяльності юриста. Стадія підготовки до пред'явлення позову чи іншого звернення до суду передбачає знання великого обсягу законодавчого матеріалу, життєвий і професійний досвід.

Метою курсу є досягнення всебічних і глибоких практичних навиків складання цивільних процесуальних документів, що виникають зі шлюбно-сімейних, житлових, земельних, спадкових правовідносин, а також у справах про відшкодування шкоди заподіяної громадянам.

Окреме місце відведено складанню документів окремого, апеляційного, касаційного провадження, а також документам, що складаються під час розгляду цивільної справи, процесуальним документам при зверненні до Європейського Суду з Прав Людини.

Під час вивчення дисципліни «*Методика складання цивільно-процесуальних документів*» студент робить перший крок до професійного переосмислення вже набутих знань і отримує можливість розглядати їх під кутом зору майбутньої професії юриста. Вивчення цієї дисципліни сприятиме в майбутньому отримати належні знання з актуальних питань цивільно-процесуальних документів на практиці.

Робоча програма «Методика складання цивільно-процесуальних документів» вміщує два змістових модулі.

Ключові слова: цивільно-процесуальна документація, правозастосовна практика, Цивільний кодекс України, цивільно-процесуальні документи, журнал судового засідання, адміністративно-процесуальної правосуб'єктності, окрема ухвала.

Abstract

Preparation and preparation of civil procedural documents is extremely important in the activities of a lawyer. The stage of preparation for a claim or other appeal to a court involves knowledge of a large amount of legislative material, life and professional experience.

The aim of the course is to achieve comprehensive and profound practical skills in drafting civil procedural documents arising from marriage and family, residential, land, inheritance, as well as in cases of damages caused to citizens.

A separate place is assigned to the drawing up of separate documents, appeals, cassation proceedings, as well as documents drawn up during the consideration of a civil case, procedural documents when appealing to the European Court of Human Rights.

While studying the discipline "Method of drafting civil procedural documents," the student makes the first step towards professional rethinking of the knowledge already acquired and gets the opportunity to view them from the perspective of the future profession of a lawyer. Studying this

Національний університет
водного господарства
та природокористування

discipline will help in the future to acquire proper knowledge of relevant issues of civil procedural documents in practice.

The work program "Methodology of drafting civil procedural documents" contains two content modules.

Keywords: civil procedural documents, law enforcement practice, the Civil Code of Ukraine, civil procedural documents, the journal of court sessions, administrative-procedural legal personality, a separate decision.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань 08 «Право» Спеціальність 081 «Право»	Нормативна	
Модулів – 1	Рівень вищої освіти: <i>магістр</i>	Рік підготовки: 1-й	Рік підготовки: 1-й
Змістових модулів – 2		Семестр – 1-й	Семестр – 1-й
Загальна кількість годин – 105		Лекції – 18 год.	Лекції – 2 год.
Тижневих годин для денної форми навчання:		Практичні – 18 год.	Практичні – 8 год.
аудиторних – 4		Самостійна робота – 69 год.	Самостійна робота – 95 год.
самостійної роботи студента – 2		Вид контролю – залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

Для денної форми навчання 33% до 67%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «*Методика складання цивільно-процесуальних документів*» є опанування основними теоретичними та методологічними засадами складання відповідних процесуальних документів з цивільних справ за умов становлення судової влади та в світлі приведення процесуального законодавства у відповідність до міжнародно-правових норм.

Основні завдання – це вивчення нормативно-правових актів, що регулюють порядок складання цивільних процесуальних документів при розгляді судами цивільних справ, засвоєння теоретичних знань з цивільного судочинства щодо порядку складання цивільних процесуальних документів, вивчення зразків процесуальних документів, набуття навичок роботи щодо складання цивільних процесуальних документів та вироблення умінь застосовувати знання та навички на практиці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати**:

- загальні положення про основи теорії про суть, роль та місце цивільно-процесуальних документів;
- особливості вимог до цивільно-процесуальних документів;
- нормативно-правові акти, які регулюють порядок складання цивільних процесуальних документів;
- види цивільних процесуальних документів;
- права і обов'язки учасників цивільного процесу при складанні цивільних процесуальних документів;
- форму, зміст та порядок складання окремих процесуальних документів

вміти:

- використовувати отримані знання в професійній діяльності, тлумачити та розкривати основні поняття, які використовуються при складанні відповідних цивільно-процесуальних документів, здійснювати наукові дослідження, аргументовано відстоювати власну позицію;
- застосовувати необхідні норми чинного національного та міжнародного законодавства;
- юридично вірно складати процесуальні документи та вчиняти відповідні процесуальні дії, пов'язані з захистом прав та інтересів фізичних та юридичних осіб;

- розробляти документи правового характеру, давати правові висновки та консультації.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ I

Змістовий модуль I

Особливості складання цивільно-процесуальних документів

Тема 1. Процесуальні документи у цивільних справах

1. Поняття і значення цивільно-процесуальних документів.
2. Процесуальний порядок провадження у цивільних справах в судах України.
3. Стадії цивільного процесу.
4. Обов'язкове документальне їх оформлення у відповідних процесуальних документах (ухвалах, рішеннях тощо).
5. Види цивільно-процесуальних документів.
6. Виявлення особливостей окремих цивільно-процесуальних документів.
7. Класифікація цивільно-процесуальних документів.
8. Процесуальні документи, що забезпечують фіксування цивільного процесу (журнал судового засідання, протокол); заяви осіб, які беруть участь у справі (позовні заяви, заяви про видачу судового наказу, заяви у справах окремого провадження, заяви з окремих питань); рішення суду першої інстанції; процесуальні документи в стадіях перевірки законності й обґрунтованості судових рішень.

Тема 2. Заяви осіб, які беруть участь в адміністративному процесі

1. Поняття суб'єкта адміністративного процесу.
2. Класифікація суб'єктів адміністративного процесу.
3. Особливості адміністративної правосуб'єктності фізичних та юридичних осіб, державних службовців (службовців органів місцевого самоврядування) та посадових осіб, що наділені адміністративно-процесуальними правами та обов'язками (адміністративно-процесуальна правоздатність, адміністративно-процесуальна дієздатність).
4. Загальна характеристика адміністративно-процесуальної правосуб'єктності інших суб'єктів адміністративного процесу.

5. Розмежування понять «суб'єкт» та «учасник» адміністративного процесу.

Тема 3. Процесуальні документи, що забезпечують фіксування цивільного процесу

1. Процесуальні документи, за допомогою яких здійснюється фіксування судового процесу (журнал судового засідання, протокол вчинення окремої процесуальної дії).
2. Журнал судового засідання: вимоги до змісту.
3. Протокол вчинення окремої процесуальної дії: вимоги до змісту.

Тема 4. Рішення суду першої інстанції

1. Поняття та види рішень суду першої інстанції.
2. Рішення суду: вимоги до змісту.
3. Судовий наказ.
4. Вимоги до змісту судового наказу.
5. Види ухвал першої інстанції.
6. Вимоги до змісту ухвал першої інстанції.
7. Окрема ухвала.
8. Роль окремих ухвал у попередженні правопорушень та злочинів.
9. Вимоги до змісту окремої ухвали.

Тема 5. Процесуальні документи в стадіях перевірки законності судових рішень

1. Процесуальні документи на стадії апеляційного провадження.
2. Вимоги до змісту документів на стадії апеляційного провадження.
3. Процесуальні документи на стадії касаційного провадження.
4. Вимоги до змісту документів на стадії касаційного провадження.
5. Процесуальні документи на стадії перегляду рішень Верховним Судом України.
6. Вимоги до їх змісту.
7. Процесуальні документи на стадії перегляду рішень у зв'язку з нововиявленими обставинами.
8. Вимоги до змісту документів на стадії перегляду рішень у зв'язку з нововиявленими обставинами.

Змістовий модуль II

Процесуальні документи у виконавчому провадженні та документи, пов'язані із зверненням до Конституційного Суду України та Європейського суду з прав людини

Тема 6. Процесуальні документи у виконавчому провадженні

1. Ухвала про поновлення процесуального строку пред'явлення виконавчого документа до виконання.
2. Ухвала про відстрочку або розстрочку виконання, встановлення чи зміну способу і порядку виконання рішення. Ухвала про затвердження мирової угоди або неприйняття відмови стягувача від примусового виконання.
3. Ухвала з питань видачі дубліката виконавчого листа.
4. Ухвала про тимчасове влаштування дитини до дитячого або лікувального закладу.
5. Ухвала про оголошення розшуку боржника або дитини.
6. Ухвала про примусове проникнення до житла чи іншого володіння особи.
7. Ухвала про звернення стягнення на грошові кошти, що знаходяться на рахунках.
8. Ухвала про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України.
9. Ухвала про заміну сторони виконавчого провадження.
10. Ухвала про визначення частки майна боржника у майні, яким він володіє спільно з іншими особами.
11. Ухвала про поворот виконання.
12. Ухвала за скаргою на рішення, дії чи бездіяльність державного виконавця або іншої посадової особи державної виконавчої служби.
13. Ухвала про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду або про відмову в його видачі.

Тема 7. Процесуальні документи пов'язані із зверненням до Європейського суду з прав людини

1. Конвенційний механізм захисту прав людини Європейським судом з прав людини.
2. Статус Європейського суду з прав людини.
3. Порядок звернення до Європейського суду з прав людини.
4. Процедура прийняття скарги Європейським судом з прав людини та її розгляд.

5. Рішення Європейського суду з прав людини та їх виконання в національних правопорядках.

Тема 8. Організація і забезпечення провадження по цивільній справі

1. Процесуальні судові документи
2. Судова кореспонденція
3. Заочне провадження в цивільному процесі
4. Виконавче провадження в цивільному процесі

Тема 9. Процесуальні документи у забезпеченні правозахисної діяльності

1. Робота з процесуальними документами як на досудовій стадії, так і на стадії розгляду справи в суді
2. Вимоги до процесуальних документів
3. Групи процесуальних документів за видами
4. Судові інстанції в цивільному процесі та процесуальні документи
5. Перелік заходів щодо забезпечення позову в цивільному процесі

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекції	семінари	сам. р.		лекції	семінари	сам. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
МОДУЛЬ 1								
Змістовий модуль I								
Тема 1. Процесуальні документи у цивільних справах	11	2	2	7	12	1	1	10
Тема 2. Заяви осіб, які беруть участь у справі	11	2	2	7	11		1	10
Тема 3. Процесуальні	11	2	2	7	11		1	10

документи, що забезпечують фіксування цивільного процесу								
Тема 4. Рішення суду першої інстанції		2	2	7	11		1	10
Тема 5. Процесуальні документи в стадіях перевірки законності судових рішень		2	2	7	10			10
Разом змістовий модуль I	55	10	10	35	55	1	4	50
Змістовий модуль II								
Тема 6. Процесуальні документи у виконавчому провадженні	12	2	2	8	14		1	13
Тема 7. Процесуальні документи пов'язані із зверненням до Європейського суду з прав людини	13	2	2	9	15	1	1	13
Тема 8. Організація і забезпечення провадження по цивільній справі	13	2	2	9	10		1	9
Тема 9. Процесуальні документи у забезпеченні правозахисної діяльності	12	2	2	8	11		1	10
Разом змістовий модуль II	50	8	8	34	50	1	4	45
Всього годин	105	18	18	69	105	2	8	95

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Процесуальні документи у цивільних справах	2	1
2	Тема 2. Заяви осіб, які беруть участь у справі	2	1
3	Тема 3. Процесуальні документи, що забезпечують фіксування цивільного	2	1

	процесу		
4	Тема 4. Рішення суду першої інстанції	2	1
5	Тема 5. Процесуальні документи в стадіях перевірки законності судових рішень	2	1
6	Тема 6. Процесуальні документи у виконавчому провадженні	2	1
7	Тема 7. Процесуальні документи пов'язані із зверненням до Європейського суду з прав людини	2	1
8	Тема 8. Організація і забезпечення провадження по цивільній справі	2	1
9	Тема 9. Процесуальні документи у забезпеченні правозахисної діяльності	2	
Разом		18	8

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Процесуальні документи у цивільних справах	7	9
2	Заяви осіб, які беруть участь у справі	6	10
3	Процесуальні документи, що забезпечують фіксування цивільного процесу	7	10
4	Рішення суду першої інстанції	7	9
5	Процесуальні документи в стадіях перевірки законності судових рішень	7	9
6	Процесуальні документи у виконавчому провадженні	6	10
7	Процесуальні документи пов'язані із зверненням до Європейського суду з прав людини	8	9
8	Процедура прийняття скарги Європейським судом з прав людини та її розгляд	6	10
9	Організація і забезпечення провадження по цивільній справі	7	10
10	Ухвала про примусове проникнення до житла чи іншого володіння особи	8	9
Разом		69	95

7. Методи навчання

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця з правознавства з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування.

З метою формування професійних компетенцій широко впроваджуються інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу: *робота в малих групах; ділові та рольові ігри; тестові завдання; виконання індивідуальних науково-правових досліджень; ситуативне моделювання; навчальні дискусії; опрацювання дискусійних питань; практичні вправи.*

8. Методи контролю

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовуються такі методи контролю (усного, письмового), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів – майбутніх фахівців до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається письмовому контролю. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові питання (одна правильна відповідь з чотирьох запропонованих).

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;
- з семінарських занять – на основі перевірки конспектів та виконаних завдань.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на семінарських заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

завдання до семінарського заняття (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0 % – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль № 1					Змістовий модуль № 2				100
50					50				
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	
10	10	10	10	10	12	12	13	13	

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою для заліку	
	90–100	зараховано
82–89		
74–81		
64–73		
60–63		
35–59	не зараховано з можливістю повторного складання	
0–34	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням курсу	

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Методика складання кримінально-процесуальних документів» включає:

1. 07-01-65 Методичні вказівки до виконання практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Методика складання цивільно-процесуальних документів» для студентів спеціальності 081 «Право» денної та заочної форми навчання / П.П. Давидюк. Рівне : НУВГП, 2019.
2. Конспект лекцій на паперових носіях.
3. Конспект лекцій на електронних носіях.
4. Нормативні документи Міністерства освіти і науки.
5. Роздавальний матеріал до практичних занять.

11. Рекомендована література

Базова:

1. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року. Голос України від 10.12.2008. № 236.
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року. *Вісник Верховного суду України*. 1977. № 3.
3. Конституція України. *Офіційний вісник України*. 2010 р. № 72/1 Спеціальний випуск / С. 15, стаття 2598.
4. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року зі змінами та доповненнями URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>.
5. Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23 лютого 2006 року зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>.
6. Закон України «Про доступ до судових рішень» від 22 грудня 2005 року зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3262-15>.
7. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 18 грудня 2009 р. № 14 «Про судові рішення у цивільній справі»
8. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 1 квітня 1994 року № 3 «Про строки розгляду судами України кримінальних і цивільних справ»
9. Постанова Пленуму ВС України від 1 листопада 1996 р. № 9 «Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя».
10. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 30 травня 1997 р. №8 «Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах»

Базова

11. Бойко М.Д. Цивільно-процесуальні документи: Зразки.К., 2000.
12. Буркацький Л.К. Складання процесуальних документів на захист прав та інтересів громадян: Коментарі, позовні заяви, заяви, скарги : навч. посіб. Академія адвокатури України. К. : Юрінком Інтер, 2002. 287 с.
13. Буркацький Л.К. Захист цивільного права та інтересу. Методика складання документів, коментарі, позовні та інші заяви : навч.-практич. посіб. К. : Юрінком Інтер, 2006. 400 с.
14. Зразки процесуальних документів (заяви, позовні заяви, скарги, клопотання, що подаються до суду)/ уклад. М. М. Лядецький, М. І. Хавронюк ; Стратегія і тактика цивільного процесу / В. М. Кравчук. К. : Атіка, 2002. 352 с.
15. Зразки процесуальних документів : посібник / А. М. Бірюкова [и др.] ; ред. С. О. Куринська ; Академія адвокатури України, Школа адвокатської підготовки. К. : Прецедент, 2005. 176 с.
16. Луспеник Д. Д. Настільна книга професійного судді при розгляді цивільних справ (складання судових процесуальних документів за новим ЦПК України) : Наук.-практ. комент. Х. : Харків юрид., 2005. 640 с.
17. Окреме провадження: монографія / В.В.Комаров, Г.О.Світлична, І.В.Удальцова; за ред.В.В.Комарова. Х.: Право, 2011. 312с.
18. Павлик, П.М., Удовенко Ж.В., Кілічова Т.М. Процесуальна документація : навч. посібник для вузів. К. : ЦУЛ, 2007. 464 с.
19. Перунова О. М. Процесуальні акти-документи з цивільних справ : монографія. Харк. нац. автомоб.-дор. ун-т. Х. : ХНАДУ, 2013. 203 с.
20. Процесуальні документи у цивільних справах (теорія, методика, практика) : Науково-практичний посібник / ред. С. Я. Фурса. К. : Видавець Фурса С.Я. : КНТ, 2007. 1088 с
21. Складання процесуальних документів із цивільних справ : Навч. посіб. / ред.: І. А. Войтюк; Акад. суддів України. К., 2006. 240 с.
22. Складання процесуальних документів з цивільних справ/ Кройтор В. А., Перунова О. М., Фролов М. М., Сабейко Л. В., Сліпченко О. І., Ясинок М. М. Харків : Нац. ун-т внутр. справ, 2003. 48 с.
23. Олійник О. Судова документація : навч. посіб. Міжгалуз. ін-т упр. - К. : Алерта, 2007. 281 с.

24. Судові прецеденти щодо розгляду судами окремих категорій цивільних справ / Под заг.ред. Бринцева В.Д. Х.: Просвіта, 2000. 232с.
25. Цивільне процесуальне право України / В.В. Комаров, В.А. Бігун, П.І.Радченко та ін. / За ред. В.В. Комарова. Х.: Основа, 1992.

Допоміжна

26. Цивільний процес: Навч. посібник / А.В. Андрушко, Ю.В. Білоусов, Р.О. Стефанчук та ін. За ред. Ю.В. Білоусова. К.: Прецедент, 2005.
27. Цивільний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар. За ред. В.І. Тертишнікова. Харків, „Ксилон”.- 2006;
28. Цивільний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар: У 2 т. / За заг. ред. С.Я. Фурси. К.: Видавець Фурса С.Я.: КНТ, 2006;
29. Цивільне процесуальне право України. За ред. В.В. Комарова. Харків., 1999.
30. Цивільні процесуальні документи : позови, заяви, клопотання, заперечення, скарги, рішення, ухвали, накази : посібник / Акад. адвокатури України, Шк. адвокат. підготов. ; упоряд. С.О. Куринська. К. : Прецедент, 2010. 359 с.
31. Чупрун В.Д. Підготовка цивільних справ до розгляду. Юридичний довідник. К.: Видавничо-культурологічний центр „Софія”, 1994. 96 с.
32. Штефан М.Й., Залуцкая Л. Г. Цивільний процес. Видання друге, перероблене і доповнене. К: Видавничий дім „Ін Юре”, 2006.
33. Юровский Д.Б. Сборник процессуальных документов: претензии, исковые заявления, жалобы. Х. : Центр "Консульт", 2005. 152 с.

13. Інформаційні ресурси

34. Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ. URL: <http://sc.gov.ua>
35. Верховний Суд України. URL: <http://www.scourt.gov.ua>
36. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua>
37. Законодавство України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>
38. Конституційний Суд України. URL: <http://www.ccu.gov.ua>
39. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua>

Національний університет
водного господарства
та природокористування

40. Офіційний портал Судової влади України. URL:
<http://court.gov.ua>

41. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського.
URL: <http://nbuv.gov.ua>

42. Національна парламентська бібліотека України, каталог
книжкових та спеціальних видань (з 1995 року). URL:
<http://catalogue.nplu.org>

Національний університет
водного господарства
та природокористування